

ifjúságban is, mint a gyilkos parancsnak való vak engedelmesség. *Mondjátok hát, hogy nem reménytelen* — írja a költemény utolsó sorában, optimista kicsengéssel zárva a verset, de maga is mástól várva a biztatást ehhez a reményhez.

A halálra készülő költő emberi nagyságának egyik legvonzóbb vonása, hogy legkeservesebb napjaiban is mindig nagyobb távlatból, nem személyes kiszolgáltatottsága helyzetéből ítélte meg a jelenségeket. Ő a kitagadott, a nemzet közöségéből kiszorított már egy új világ szemszögéből nézi a háborús ifjúságot is — és nem szeretne végleg lemondani róluk. A maga sorsát illetően biztosabban számított a közeli halálra, mint a szabadulás lehetőségére, de szenvedélyesen érdekelte a jövő, az újra épülő világ, ahol az *új falak tövében* az ő szavai is felhangzanak majd.

Éles szemmel látja a jelen morális pusztításait, de a felvilágosodás korának gondolkodóihoz hasonlóan hisz a humánumban, az ember igazát és javát szolgáló tiszta gondolat erkölcsi erejében, szép szavát idézve: — *az emberséghez méltó értelem*ben.

RADNÓTI MIKLÓS KÉT ELFELEJTETT VERSE

HÍV A DUNA

Egy zajgó, tavaszi estén,
Amikor minden új fakad,
S az Élet dalát zengik a légben
Láthatatlan hadak,
Hív a Duna... az örök
Titkok Dunája majd.

Nézem az áttetsző hullámokat,
Szemem issza a rejtett titkokat,
Itthagynom a párás, vágyas estét...
Megölelem a hideg Duna testét,
Rámvágyó, utolsó szeretőm testét,
Megölelem a Halált...

SZEMEM MEREDTEN BORBA MEREDT

s a serlegből kikelt a Nő
és szédítő vad táncot lejtett...
mint egy huri, valami frivol
Isten által a mennyországból
véletlen ittenfelejtett...

És szédítő vad táncot lejtett...
a könnyen dülő serleg szélén
ringatózott párázó teste...

az őrjítő balettet lejtve,
vérző vágyakat oltott belém...

A könnyen dülő serleg szélén
megcsúszott egy éles ritmuson
és sikoltva kidőlt a pohár,
mint kocsmái részeg tivornyán
s a bor szertefolyt az abroszon...

1927-ben jelent meg a *Mindnyájunk Lapja* című szépirodalmi-művészeti és társadalmi hetilap, melynek 3. számában (május 18.) olvasható a *Hív a Duna*, 17. számában (augusztus 24.) pedig a *Szemem meredten borba meredt* című Radnóti-vers. A hetilap dec. 15-i száma közli a költő tárcanovelláját is — *A poeta és a nő* címmel. A hetilap első számának munkatársai között szerepel Karinthy Frigyes, Kosztolányi Dezső, Schöpflin Aladár, Bónyi Adorján; a fiatalok közül Fodor József, Horváth Béla, Wagner (Tamási) György.

Közl: PÁSZTOR JÓZSEF

KIADATLAN ÉS ELFELEJTETT RADNÓTI-ÍRÁSOK

RADNÓTI MIKLÓS: CHAPLIN: CIRKUSZ

És a film művészete, ahogyan mondani szokták. Azt hiszem egy. Charlie Chaplin ma talán egyetlen művésze a filmnek. A némaság és mozgás művésze és a rendezés, a technika ördögi mestere ez a furcsa, szomorú ember.

Mert kicsodák a többiek. Jóalakú és szép vagy érdekesarcú férfiak és nők, akik igen stílusosan tudnak mozogni a rendes, de díszletekkel alátámasztott hétköznapi vagy — ez a filmtől függ — ünnepi világban. És igen jól értik a csók technikáját s különféle módozatait. De ezt érti minden tehetséges szerelemes is. Mégis hol van-